

Commissie Dierenwelzijn – ethiek en Wetgeving

Invasieve Exoten

behorende tot de groep

kooi- en volièrevogels

Versie 2019

2019

Rapport D&W 2018 – 10 (versie februari 2019)

Printed on demand:

Bondsbureau **Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers**

Bergen op Zoom

© Commissie Dierenwelzijn-ethiek en Wetgeving NBvV

Op de omslag:

Treurmaina of Herdermaina, *Acridotheres tristis*

Bron foto: Speciaalclub Insecten- en Vruchtenetende vogels NBvV

Inhoud

Voorwoord	4
Afkortingen	5
Invasieve uitheemse soorten	6
Uitheemse soorten	6
Exoten	6
Invasieve exoten	6
Wetgeving	7
Nederlandse wet natuurbescherming	7
Europese verordeningen	7
Overgangsregeling voor niet-commerciële vogelhouders	8
De Unielijst invasieve exoten	9
De huidige situatie	9
Risicobeoordeling	10
Europese richtlijn voor het maken van een risicobeoordeling	10
Gemeenschappelijke elementen	11
Burgerwetenschap	12
Burgerwetenschap binnen de NBvV	12
Andere lijsten dn de Unielijst	13
Naturalis Biodiversity Centre	13
Bureau Waardenburg	14
Bureau Risicobeoordeling NVWA	16
The Global Invasive Soecies Database	17
Signaleringsproject Exoten	17
DAISIE	18
NOBANIS	18
EASIN	18
NEC-E	18
Het Nederlands exotenbeleid	19
Beleidsnota invasieve exoten	19
Team Invasieve Exoten	19
Hoe nemen we exoten waar?	20
Telmee.nl	20
Waarneming.nl	20
SOVON	20
Bijlage A	
Nieuwe ontwikkelingen in 2019	21

Voorwoord

In oktober 2016 verschijnen in tijdschriften en op de sociale media vermeldingen als zou de Grote Alexander parkiet, *Psittacula eupatria*, op een lijst van 95 soorten dieren en planten zijn geplaatst.

Met deze lijst zou een procedure voor plaatsing op de “Unielijst” zijn gestart. Om meer duidelijkheid te krijgen over de waarheidsgehalte van dergelijke publicaties, hebben we als Commissie Dierenwelzijn – ethiek en Wetgeving NBvV contact opgenomen met het Ministerie van Economische Zaken - Directie Natuur en Biodiversiteit - Team Soorten - KD invasieve exoten.

Men bevestigt dat de regels rond invasieve exoten alleen van kracht zijn voor de soorten die op de Unielijst staan. Dit was toen de lijst van 3 augustus 2016.

De Grote Alexander parkiet staat daar niet op.

Wel wordt gewerkt aan aanvullingen op de genoemde lijst.

Dit gebeurt in verschillende stappen:

- Eerst moet de Europese Commissie of een lidstaat een wetenschappelijke risicobeoordeling indienen;
- Dan moet een wetenschappelijk forum beoordelen of die risicoanalyse voldoet;
- En vervolgens discussiëren de lidstaten over de soorten, en wordt uiteindelijk gestemd.

Het is niet te voorspellen of de soorten die worden onderzocht, ooit op de Unielijst zullen komen.

Eind april 2018 worden we als commissie Dierenwelzijn –ethiek en wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers benaderd door een beleidsmedewerker van de brancheorganisatie voor ondernemende huisdierspecialisten Dibevo, lid van het Scientific Forum on Invasive Aliens Species van de EU, met het aanbod inhoudelijk commentaar te leveren op de reeds gemaakte risicobeoordeling voor de *Acridotheres tristis*, de Treurmaina of Herdermaina. (*Acridotheres* is “sprinkhaneneter”).

Voorwaarde is dat inhoudelijk commentaar wetenschappelijk onderbouwd moet zijn met daarbij de secundaire voorwaarde dat dit in de Engelse taal moet worden geschreven.

De Treurmaina is een tropische spreekuisvogel, die in Nederland aantoonbaar als volièrevogel hobbymatig werd gehouden en gefokt. Voor deze vogelsoort is een NBvV houderijrichtlijn geschreven.

De fokkers zijn lid van de Speciaalclub Insecten- en vruchtenetende vogels, aangesloten bij de NBvV.

Leden van de Speciaalclub hebben een reactie geschreven op de risicobeoordeling van de Treurmaina.

Deze reactie voldeed niet aan de voorwaarden, omdat verwijzing naar wetenschappelijke literatuur/vastgelegde waarnemingen, het ingeleverd document niet ondersteunen.

Daarnaast is het inhoudelijke commentaar niet in het Engels geschreven.

Omdat de deadline bijna is verstreken en wij niet in staat zijn als hobbyisten de gevraagde wetenschappelijke literatuur aan te leveren, en de vertaling in het Engels daardoor minder zinvol lijkt, werd besloten het inhoudelijk commentaar niet verder uit te werken en voor eigen gebruik op te slaan.

Het is naar de toekomst toe niet uitgesloten is dat we opnieuw op een risicobeoordeling van een vogelsoort mogen reageren. Naar mening van de cie D&W is het wenselijk te kunnen beschikken over meer informatie rond het begrip “invasieve exoten” en de opgedane leermomenten op schrift te stellen.

Tegen deze achtergrond is dit rapport vanuit een burgerwetenschappelijke benadering geschreven.
Leeuwarden, oktober 2018.
Henk van der Wal

Afkortingen

IAS	Invasive Alien Species Uitheimse invasieve soorten
CABI	Centre for Agriculture and Bioscience International
CIRCABC	Communication and Information Resource Centre for Administrations, Businesses and Citizens.
DAISIE	Delivering Alien Invasive Species Inventories for Europe
EASIN	European Alien Species Information Network Gemeenschappelijk onderzoekcentrum van de Europese Commissie
EC	European Commission Europese Commissie
EU	European Union Europese Unie
GISD	Global Invasive Species Database
ISEIA	Invasive Species Environmental Assessment Protocol
ISSG-IUCN SSC	Invasive Species Specialist Group
IUCN	International Union for Conservation of Nature
JRC	Joint Research Centre of the European Commission
NBvV	Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers
NNSS	Non Native Species Secretariat Engeland
NOBANIS	North European and Baltic Network on Invasive Alien Species
OIE	World Organisation for Animal Health Wereldorganisatie voor Diergezondheid
RA	Risk assessment Risicobeoordeling
WTO	World Trade Organisation

Invasieve Uitheemse Soorten

Actueel en naar de toekomst toe mogelijk een ingrijpende bedreiging voor het hobbymatig houden van een aantal (en) kooi- en volièrevogels, is de Nederlandse Wet natuurbescherming in samenhang met de Europese verordening 1142/2014. Deze verordening betreft de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten. Eigenlijk komt die verordening er op neer dat men b.v. alle invasieve uitheemse vogels die zich in Nederland bevinden of gaan bevinden wil uitroeien.

Uitheemse soorten

In de avicultuur wordt niet vaak het woord "uitheems" gebruikt, maar wel het begrip "tropische vogels".

Hieronder verstaan we dan ook alle tropische zangvogels, papegaaien, lori's, kakatoes, parkieten, tropische duiven en grondvogels. Daarnaast zijn er nog veel park- en watervogels die uitheems zijn. Ook in privécollecties, vogelparken en dierentuinen verblijven veel uitheemse vogelsoorten.

Uitheemse vogels zijn vogelsoorten die niet natuurlijk in het wild leven op het Europese grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie en als zodanig dan ook niet vallen onder de reikwijdte van de Vogelrichtlijn. (EU Richtlijn 2009/147/EG)

Exoten

Een exoot is o.a. een vogelsoort dat van nature niet in Nederland voorkomt.

Hieronder verstaan we dus alle vogelsoorten die niet vallen onder artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Invasieve exoten

Het woord invasief is afgeleid van het woord invasie. Eigenlijk dus een plotselinge inval van een grote stroom aan landdieren¹, waterdieren of micro organismen die niet in onze omgeving thuis horen. In de praktijk blijkt soms dat bijvoorbeeld uitheemse vogelsoorten zich permanent in het wild vestigen in een regio van Nederland.

De wetgever spreekt over invasieve exoten.

Met invasieve exoten worden uitheemse soorten aangeduid die Nederland niet op eigen kracht kunnen bereiken, maar door menselijk handelen (transport, infrastructuur, ontsnappen uit b.v. dierentuinen of volières), al dan niet opzettelijk, hier in de vrije natuur terecht zijn gekomen of dat in de nabije toekomst dreigen te doen. Vaak worden ze bij binnenkomst nog gedurende een lange tijd door mensen verzorgd.

Daar komt nog bij dat alleen van invasieve soorten wordt gesproken als er aantoonbaar sprake is van schadelijke invloeden op de natuur, de volksgezondheid, de economie en de veiligheid.

Soorten die Nederland op eigen kracht bereiken vanuit hun natuurlijke verspreidingsgebied, bijvoorbeeld door klimaatverandering, of via bestaande trekroutes, worden niet als invasieve exoten beschouwd.

Invasieve uitheemse vogelsoorten leiden in de meeste gevallen niet tot grote problemen; slechts een beperkt aantal vertoont bij vestiging een schadelijke en risicovol gedrag en bedreigt de (beschermde) inheemse flora en fauna of ontwikkelt zich tot plaag.

---

¹ Onder landdieren verstaan we vogels, landzoogdieren, bijen en hommels, Verordening (EU) 2016/429

Wetgeving

Nederlandse Wet natuurbescherming

Zowel de Nederlandse wetgeving als Europese verordeningen voorzien in het bestrijden van invasieve uitheemse soorten.

De nieuwe Wet natuurbescherming voorziet in §3.8, dat de handel in en het bezit van dieren en planten regelt, in een verbod te handelen in strijd met aangewezen voorschriften van EU verordeningen. In dit geval specifiek EU verordening 1143/2014.

Daarnaast is het verboden invasieve exoten, die behorende tot bij algemene maatregel van bestuur aangewezen soorten, of eieren van deze exoten te verhandelen of in bezit te hebben. De nieuwe Wet natuurbescherming is vanaf 1 januari 2017 van kracht.

Europese verordeningen

De EU verordening 1143/2014 is al in werking vanaf 1 januari 2015.

De titel is Verordening (EU) nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014, betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten.

In 2016 verschijnt een uitvoeringsverordening met de titel Uitvoeringsverordening (EU) 2016/1141 van de Commissie van 13 juli 2016 tot vaststelling van een lijst van voor de Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soorten krachtens Verordening (EU) nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad.

In 2017 wordt de lijst aangevuld op basis van de Uitvoeringsverordening (EU) 2017/1263, van de Commissie van 12 juli 2017 tot actualisering van de bij Uitvoeringsverordening (EU) 2016/1141 krachtens Verordening (EU) 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad vastgestelde lijst van voor de Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soorten.

Uitgangspunt is dus dat de mogelijke kans op het aanbrengen van ernstige schade aan de biodiversiteit en economische en sociale gevolgen, door invasieve uitheemse soorten, moet worden voorkomen.

Van de 12 000 uitheemse soorten in het milieu van de Europese Unie worden 10 – 15% als invasief beschouwd. De invasieve soorten die als zorgwekkend voor de Europese Unie worden beschouwd moeten volgens de EU verordening 1143/2014 met voorrang worden aangepakt.

Met het van kracht worden van EU Verordening 1143/2014 op 3 augustus 2016 treden een aantal verboden in werking.

Het is vanaf die datum verboden in het bezit te zijn, te handelen, te fokken, te transporteren en te importeren van een aantal invasieve planten, dieren en micro-organismen.

De lidstaten zijn verplicht de in de natuur aanwezige populaties op te sporen en te verwijderen.

Overgangsregeling voor niet-commerciële vogelhouders

Het is niet uit te sluiten dat in de nabije toekomst vogelsoorten op de Unielijst worden geplaatst die door leden van de NBvV als kooi- en volièrevogel worden gehouden.

Dan is voorzien in een zeer beperkte overgangsregeling. Hobbymatige houders van vogels mogen de dieren die ze al hebben, houden tot ze een natuurlijke dood sterven. Met de bedoelde vogelsoort(en) mag niet meer worden gefokt.

Bedrijfsmatige houders van deze vogelsoorten mogen vogels die al in hun bezit zijn nog twee jaar verkopen aan instellingen die een ontheffing krijgen voor onderzoek e.d. De verkoop aan hobbymatige vogelliefhebbers mag nog 1 jaar nadat de soort(en) zijn opgenomen op de Unielijst.

Voor dierentuinen geldt geen uitzondering.

De letterlijke tekst van de Verordening luidt:

Artikel 31

Overgangsbepalingen voor niet-commerciële eigenaren

1. In afwijking van artikel 7, lid 1, onder b) en d), mogen eigenaren van gezelschapsdieren die niet worden gehouden voor commerciële doeleinden en die behoren tot de invasieve uitheemse soorten die zijn opgenomen in de Unielijst, deze dieren houden tot de natuurlijke dood ervan, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a) de dieren werden al gehouden voor zij werden opgenomen in de Unielijst;

b) de dieren worden in een gesloten omgeving gehouden en alle passende maatregelen zijn genomen om voortplanting of ontsnapping onmogelijk te maken.

2. De bevoegde autoriteiten ondernemen alle stappen die redelijkerwijs van hen kunnen worden verlangd om door middel van bewustmaking en door de lidstaten georganiseerde opleidingsprogramma's niet-commerciële eigenaren te informeren over de risico's die het houden van de in lid 1 vermelde dieren meebrengt, en over de maatregelen die moeten worden genomen om het risico op voortplanting en ontsnapping tot een minimum te beperken.

3. Niet-commerciële eigenaren die niet aan de voorwaarden van lid 1 kunnen voldoen, mogen de betrokken dieren niet langer bij zich houden. De lidstaten kunnen hun de mogelijkheid bieden dat de dieren bij hun weggehaald worden.

In dat geval wordt de nodige aandacht aan het dierenwelzijn besteed.

4. De dieren als vermeld in lid 3 kunnen worden gehouden in instellingen als vermeld in artikel 8 of in voorzieningen die met dat doel door de lidstaten zijn opgezet.

De UNIELIJST invasieve exoten

Om inzichtelijk te krijgen welke invasieve uitheemse soorten zorgwekkend zijn, wordt een lijst van deze soorten opgesteld door de Europese Commissie. Deze lijst wordt “de Unielijst” genoemd en is vanaf 2016 beschikbaar.

Invasieve uitheemse soorten worden uitsluitend opgenomen in de Unielijst als ze aan alle onderstaande criteria voldoen:

a) uit het beschikbare wetenschappelijke bewijsmateriaal blijkt dat ze uitheems zijn op het grondgebied van de Unie, met uitsluiting van de ultraperifere regio's;

b) uit het beschikbare wetenschappelijke bewijsmateriaal blijkt dat ze in staat zijn een leefbare populatie te vormen en zich onder de huidige omstandigheden en in voorzienbare omstandigheden als gevolg van klimaatverandering in de omgeving te verspreiden in één biogeografische regio die door meer dan twee lidstaten wordt gedeeld of in één mariene subregio, met uitsluiting van hun ultraperifere regio's;

c) uit het beschikbare wetenschappelijke bewijsmateriaal blijkt dat ze waarschijnlijk aanzienlijke nadelige gevolgen zullen hebben voor de biodiversiteit of de aanverwante ecosysteemdiensten, en dat ze ook nadelige gevolgen kunnen hebben voor de menselijke gezondheid of de economie;

d) een uitgevoerde risicobeoordeling heeft aangetoond dat gecoördineerd optreden op Unieniveau nodig is om de introductie, vestiging of verspreiding van de soort te voorkomen;

e) het is waarschijnlijk dat het opnemen van de soort in de Unielijst de nadelige gevolgen ervan daadwerkelijk zal voorkomen, tot een minimum beperken of matigen.

De huidige situatie (2018)

Op dit moment is er een Unielijst.

Voor ons als vogelliefhebbers is het belangrijk te weten welke vogelsoorten, die gerekend kunnen worden tot kooi- en voliërevogels, daar op staan.

Dit aantal is nog beperkt tot twee soorten:

2016	Corvus splendens	Indische huiskraai	valt onder art. 19 van de EU Verordening 1143./2014
2016	Threskiornis aethiopicus	Heilige ibis	valt onder art. 17 van de EU Verordening 1143/2014

Onderzoek van de Commissie Dierenwelzijn –ethiek en Wetgeving NBvV wijst uit dat deze vogelsoorten niet aantoonbaar in Nederland als kooi- en voliërevogel worden gehouden.

De Ibis soorten worden bovendien gerekend tot de groep Parkdieren

De “Unielijst” is de enige lijst waaraan juridisch wetkracht aan ontleend kan worden.

Er zijn veel andere lijsten in omloop. Vaak geven die aanleiding tot onjuiste publicaties in de sociale media. Zelfs als er voor een vogelsoort een risicobeoordeling is geschreven, geeft dat nog niet de zekerheid dat de soort op de Unielijst wordt geplaatst.

Ook wordt onvoldoende vastgesteld of het om een exoot of een invasieve exoot gaat.

Risicobeoordeling

Een invasieve vogelsoort is een tropische vogel die schadelijk is voor de natuur, de volksgezondheid, de economie of veiligheid.

Om als invasieve vogelsoort te worden aangewezen en vervolgens op de “Unielijst” geplaatst te worden, moet de schadelijkheid van de soort wetenschappelijk aangetoond worden.

Tot mei 2018 zijn er diverse instellingen geweest die een risicobeoordeling gingen opstellen voor een vogelsoort.

Hiervoor werden verschillende methoden gebruikt²:

Bomford methode, in 2003 ontwikkeld in Australië voor gewervelde dieren.

Deze methode kent drie risico -categorieën

- a. Risico met betrekking tot de veiligheid van mensen;
- b. Vestigingskans;
- c. Het risico op plaagvorming.

Een andere methode is die welke in België is ontwikkeld en de **ISEIA risicoscore** aangeeft.

ISEIA is: “Invasive Species Environment Impact Assessment” en kent drie categorieën.

- a. Zwarte lijst; in deze lijst staan alle soorten die een belangrijke negatieve milieu impact hebben en in wetenschappelijke literatuur goed gedocumenteerd is;
- b. Grijs lijst; bevat soorten die wellicht een negatieve milieu impact hebben zonder dat dit eenduidig kan worden aangetoond;
- c. Een niet met een kleur aangeduide lijst. Op deze lijst staan de exoten die beschouwd worden als niet schadelijk voor het milieu.

Bij deze ISEIA methodes worden eventuele risico's voor de mens niet meegewogen.

Europese richtlijn voor het maken van een risicobeoordeling

Vanaf 30 april 2018 is de “Gedelegeerde Verordening (EU) 2018/968 van de Commissie van 30 april 2018 tot aanvulling van verordening (EU) nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft risicobeoordelingen met betrekking tot invasieve uitheemse soorten” van kracht.

Deze gedelegeerde verordening beschrijft tot in details de wijze waarop een risicobeoordeling moet worden opgebouwd.

Hiermee worden niet de bestaande protocollen voor het uitvoeren van risicobeoordelingen afgewezen. De waarde en de wetenschappelijke degelijkheid ervan moet worden erkend.

Voorwaarde is nu wel dat reeds bestaande methoden overeen moet stemmen met de methode die is vastgelegd in deze EU Verordening.

Het zwaartepunt van de risicobeoordeling is een degelijke wetenschappelijke basis en solide bewijsmateriaal. De risicobeoordeling moet gebaseerd zijn op onder anderen de recentste resultaten van internationaal onderzoek, gestaafd door verwijzingen naar wetenschappelijke publicaties.

Als wetenschappelijke publicaties niet beschikbaar zijn, kan het wetenschappelijk bewijsmateriaal ook informatie omvatten via “**burgerwetenschap**”.

---

² A.Lemaire, Risicoanalyse van geïntroduceerde ganzensoorten in Nederland, 2010, SOVON Informatierapport 2010/06, pag. 59 – 61.

Gemeenschappelijke elementen

Een risicobeoordeling die voldoet aan de genoemde EU Verordening 2018/968 wordt gevormd door de in artikel 5, lid 1, onder a) tot en met h) genoemde gemeenschappelijke elementen. Dit artikel komt voor in de EU Verordening 1143/2014.

Artikel 5, lid 1, onder a)

Een beschrijving van de soort met vermelding van de taxonomische identiteit, het verleden en natuurlijke en potentiële verspreidingsgebied ervan.

Artikel 5, lid 1, onder b)

Een beschrijving van de voortplanting - en verspreidingspatronen en –dynamiek van de soort, met inbegrip van een beoordeling van de vraag of voor de voortplanting en verspreiding ervan noodzakelijke milieu omstandigheden aanwezig zijn.

Artikel 5, lid 1, onder c)

Een beschrijving van de mogelijke introductieroutes van zowel opzettelijke als onopzettelijke introductie en verspreiding van de soort, waar van belang met inbegrip van de goederen waarmee de soort over het algemeen wordt geassocieerd.

Artikel 5, lid 1, onder d)

Een grondige beoordeling van het risico van introductie, vestiging en verspreiding in relevante biogeografische regio's onder de huidige omstandigheden en als gevolg van te verwachten klimaatveranderingen.

Artikel 5, lid 1, onder e)

Een beschrijving van het huidige verspreidingsgebied van de soort, met inbegrip van de vraag of de soort al aanwezig is in de Unie of in buurlanden, en een voorspelling van het waarschijnlijke toekomstige verspreidingsgebied.

Artikel 5, lid 1, onder f)

Een beschrijving van de nadelige gevolgen voor de biodiversiteit en aanverwante ecosysteemdiensten – met inbegrip van de nadelige gevolgen voor inheemse soorten, beschermde sites, bedreigde habitats, alsook voor de menselijke gezondheid, veiligheid, en de economie – en een beoordeling van de mogelijke toekomstige gevolgen, rekening houdend met de beschikbare wetenschappelijke kennis.

Artikel 5, lid 1, onder g)

Een raming van de potentiële kosten van schade.

Artikel 5, lid 1, onder h)

Een beschrijving van de bekende toepassingen van de soort en de maatschappelijke en economische voordelen van die toepassingen.

Al deze gemeenschappelijke elementen zijn in een bijlage van de Verordening voorzien van talrijke gedetailleerd onderdelen die ieder voor zich afzonderlijk moeten worden beschreven en voorzien van wetenschappelijke verwijzingen.

Daarnaast moet de risicobeoordeling in de Engelse taal worden geschreven.

Burger wetenschap (Citizen Science)

Burger wetenschap is publieke betrokkenheid bij wetenschappelijk onderzoek.

Burger wetenschap is wetenschappelijk onderzoek dat in zijn geheel of gedeeltelijk wordt uitgevoerd door vrijwilligers, vaak in samenhang of onder begeleiding van wetenschappers met een professionele aanstelling (Wikipedia)

Twee definities die betrekking hebben voor een begrip dat wordt genoemd in artikel 2, lid 2 van de EU verordening 2018/968.

Als men (de wetenschappers) tijdens het opstellen van een risicobeoordeling geen wetenschappelijke onderbouwing kan vinden op gedane stellingen, mag ook burger wetenschap gebruikt worden.

In zo'n geval kan met dus terugvallen op de deskundigheid van particulieren, die op basis van hun praktijkervaringen kennis hebben opgedaan met het ter beoordeling staande diersoort.

Burgerwetenschap binnen de NBvV

Binnen de NBvV is voor wat betreft de aantoonbaar in Nederland gehouden inheemse en uitheemse vogelsoorten³ veel kennis aanwezig die in aanmerking komt voor het begrip burgerwetenschap.

De deskundige personen die op basis van hun dagelijkse praktijkervaring met het houden en fokken van kooi- en volièrevogels hun ornithologische en biologische kennis hebben opgedaan, zijn naast lid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers vaak ook lid van een Speciaalclub voor een omschreven groep vogelfamilies, geslachten en soorten. Binnen die Speciaalclubs wordt kennis uitgewisseld door publicaties van fokprogramma's en fokverslagen in door die Speciaalclubs uitgegeven periodieke tijdschriften.

Daarnaast kunnen zij beschikken over diverse naslagwerken zoals:

- Houderijrichtlijnen, mede opgesteld door vogelliefhebbers, die op basis van hun praktijkervaringen voor ruim 500 kooi- en volièrevogels de basiskennis van een vogelsoort hebben omschreven;
- Fokverslagen, die gepubliceerd worden in diverse periodieke tijdschriften, uitgeven door de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, verwante houderijorganisaties, vogelverenigingen en Speciaalclubs. Deze fokverslagen gaan vaak in detail wat dieper in op de vraagstukken die zich voordoen tijdens het broedproces.
- Rapporten en monografieën die opgesteld worden door de Commissie Dierenwelzijn –ethiek en wetgeving NBvV, waarin specifieke ornithologische onderwerpen en dierenethische dilemma's verder worden uitgediept.

---

³ Henk van der Wal, Kooi- en volièrevogels in Nederland, een onderzoek naar de biodiversiteit aan kooi- en volièrevogels die aantoonbaar door vogelliefhebbers in Nederland worden gehouden. Onderzoekperiode 2002 tot 2019, uitgave NBvV Bergen op Zoom.

Andere lijsten dan de Unielijst

Alleen de Unielijst, vastgesteld door de EU, heeft wetkracht.
Alle andere lijsten niet.

Toch zijn er meerdere lijsten in omloop.

Naturalis Biodiversity Center Nederland

Op initiatief van Naturalis Biodiversity Center is een **Nederlandse Soortenregister**, overzicht van de Nederlandse biodiversiteit samengesteld.

Een deelproject is "Exoten in Nederland".

Voor alle in Nederland gevestigde vogelsoorten is bepaald of het een exoot is.

In de definitie die door Naturalis gehanteerd wordt voor het begrip "exoot" is geen sprake van schadelijkheid of risico's voor de mens.

Men beperkt zich tot exoten als zijnde soorten die niet op eigen kracht Nederland hebben bereikt, maar door de mens zijn binnen gebracht.

Dit sluit niet aan bij het begrip "invasieve exoot" zoals die gebruikt wordt door de Europese Unie.

Op de Nederlandse soortenregister staan 115 vogelsoorten aangewezen als een exoot.
Hiervan zijn er 27 kooi- en volièrevogels aantoonbaar gehouden als kooi- en volièrevogel.

De vermelde soorten zijn:

Acridotheres ginginianus	Oevermania	2c
Acridotheres tristis	Treurmania	2c
Alectoris chukar	Chukar patrijs	2d
Alectoris rufa	Rode patrijs	2b
Alisterus scapularis	Koningsparkiet	2d
Ara macao	Geelvleugelara	2b
Bombycilla japonica	Japanse pestvogel	2d
Cardinalis cardinalis	Rode kardinaal	2c
Carpodacus sibirium (*)	Langstaartroodmus	2d
Columba livia	Rotsduif	2a
Corvus splendens (*)	Huiskraai	2c
Cyanistes cyanus	Azuurmees	2d
Euphonia migratoria	Witvleugeldikbek	2c
Leiothrix lutea	Japanse nachtegaal	2c
Melospittacus undulatus	Grasparkiet	2d
Minla ignotincta	Roodstaart minla	2d
Myiopsitta monachus	Monniksparkiet	2b
Nymphicus hollandicus	Valkparkiet	2c
Platycercus elegans	Pennant rosella	2d
Poicephalus senegalus	Bont boertje	2d
Psittacula euopatria	Grote Alexanderparkiet	2c
Psittacula krameri	Halsbandparkiet	2b
Pycnonotus aurigaster	Roetkopbuulbuul	2c
Pycnonotus cafer	Roodbuikbuulbuul	2d
Pycnonotus goiavier	Wenkbrauwbuulbuul	2c
Serinus canaria	Kanarie	2d
Sinosuthora webbiana	Bruinkopdiksnavelmees	2b
Streptopelia risoria	Lachduif	2d
Taeniopygia guttata	Zebravink	2c
Urocissa erythroryncha	Roodsnavel kitta	2d

Vanellus armatus	Smidsplevier	2d
Vanellus spinosus (*)	Sporenkievit	2d

Status

Achter de Nederlandse naam staat een code voor de status van de vogelsoort.

Status voorkomen: 2 Exoot. Precieze status nog niet bepaald.

Status voorkomen: 2a Exoot. Minimaal 100 jaar zelfstandige handhaving.

Status voorkomen: 2b Exoot. Tussen 10 en 100 jaar zelfstandige handhaving.

Status voorkomen: 2c Exoot. Minder dan 10 jaar zelfstandige handhaving.

Status voorkomen: 2d Exoot. Incidentele import, geen voortplanting.

Bureau Waardenburg bv, adviseurs voor ecologie & milieu

In opdracht van Bureau Waardenburg is de publicatie "Vreemde vogels in de Nederlandse vogelbevolking, een verhaal van vestiging en uitbreiding", rapport 13-025 geschreven door Rob Lensink et al.

Vastgesteld werd in 2013 dat het aantal uitheemse vogelsoorten die in Nederland tot broeden komen, in de dan afgelopen decennia toeneemt.

Omdat het laatste volledig overzicht van exoten in Nederland uit de jaren 90 stamt (IUCN 1999) werd het tijd voor een nieuw overzicht.

In het rapport onderscheidt men vier categorieën exoten:

Niet invasieve exoten.

Een niet –invasieve exoot is een uitheemse vogelsoort die zich nog niet aantoonbaar in Nederland voortplant, bijvoorbeeld doordat hij solitair in een biotoop voorkomt en dus ook nog niet aantoonbaar een populatie heeft gevormd.

Invasieve exoten.

Een invasieve soort is een uitheemse vogelsoort die zich geregeld aantoonbaar voorplant in Nederland.

Geïntroduceerde ganzen en eenden.

Onder geïntroduceerde watervogels worden ganzen en eenden verstaan die van oudsher in Nederland uitsluitend overwinteren.

Gedomesticeerde soorten.

Gedomesticeerde soorten zijn geïntroduceerde watervogels die door verwildering en het houden als gezelschapsdier een ander gedrag laten zien dan hun verwilderde verwanten.

Opmerkelijk is dat bij de omschrijving van deze vier categorieën van exoten in de definitie geen vermelding volgt van mogelijke schadelijkheid van deze vogelsoorten.

Uit de inventarisatie in 2013 blijkt dat 19 vogelsoorten als **invasieve exoot** zijn aan te wijzen. Naast 12 ganzen- en eendensoorten zijn dit onderstaande soorten die we rekenen tot kooi- en volièrevogels of parkvogels:

Heilige ibis	Threskiornes aethiopus
Fazant	Phasianus colchicus
Blauwe pauw	Pavo cristatus
Monniks parkiet	Myiopsitta monachus
Grote Alexanderparkiet	Psittacula eupatria
Halsbandparkiet	Psittacula krameri
Huiskraai	Corvus splendens

Deze vogelsoorten worden alle aangemerkt als "standvogels".

De genoemde parkietensoorten worden als kooi- en volièrevogel gehouden.

In 2013 wordt vastgesteld dat er 28 soorten uitheemse vogels kunnen worden aangemerkt als **exoot** op basis van incidentele en onregelmatige broedgevallen in Nederland sinds 1960. Naast 12 soorten watervogels zijn dit onderstaande vogelsoorten die, met uitzondering van de Lady Amhertsfazant, de Helmparelhoen, de Rode patrijs en de Kalkoen, alle gerekend kunnen worden tot kooi- en volièrevogels.

Valkparkiet	<i>Nymphicus hollandicus</i>
Geelvleugelara	<i>Ara macao</i>
Senegalpapegaai	<i>Poicephalus senegalus</i>
Koningsparkiet	<i>Alisyerus scapularis</i>
Roetkopbuulbuul	<i>Pycnonotus aurigaster</i>
Wenkbrauwbuulbuul	<i>Pycnonotus goiaviier</i>
Japane Nachttegaal	<i>Leiothrix lutea</i>
Bruinkopdiksnavelmees	<i>Sinosuthora webbianus</i>
Chinese Appelvink	<i>Eophona migraturius</i>
Zebravink	<i>Taeiniopya castanotis</i>
Treurmaina	<i>Acridotheres tristis</i>
Oevermaina	<i>Acridotheres ginginianus</i>
Rode Kardinaal	<i>Cardinalis cardinalis</i>

Al deze vogelsoorten komen tot 2010 in zeer geringe aantallen aantoonbaar in het wild voor. Vaak gaat het om solitair levende vogels.

Alleen de Bruinkopdiksnavelmees komt naar schatting in de periode van 2008 – 2010 in een populatie van 5 -15 exemplaren in Limburg voor.

OPMERKING:

Het feit dat kooi- en volièrevogels op dergelijke lijsten voorkomen is het gevolg van het waarnemen er van door vogelspotters, die hun waarnemingen melden bij diverse organisaties.

Hun waarnemingen worden getoetst op betrouwbaarheid en kunnen dus niet afgedaan worden als vergissingen.

Het is een kwestie van tijd dat voor sommige kooi- en volièrevogels (zoals b.v. de Bruinkopdiksnavelmees en de Treurmaina een risicobeoordeling wordt geschreven en de vogelsoort eventueel wordt voorgedragen voor plaatsing op de EU Unielijst.

De gevolgen zijn al in dit rapport aangegeven.

Om te voorkomen dat bepaalde vogelsoorten niet meer mogen worden gehouden is het dus van het grootste belang dat bij de bouw van vogelverblijven voorzieningen worden aangebracht, die het ontsnappen van vogels tot een minimum beperken.

In de lijst van gedomesticeerde vogelsoorten zijn naast een aantal watervogels ook de kip, de stadsduif en de lachduif opgenomen.

Bureau Risicobeoordeling & Onderzoeksprogrammering NWWA

In de publicatie geschreven door L. de Hoop et al. *Een effectieve aanpak van invasieve exoten in Nederland*, oktober 2015, zijn ter voorbereiding van het Nederlandse standpunt over plaatsing van invasieve exoten op de Unielijst, expertpanel beoordelingen gemaakt. De invasieve vogelsoorten zijn in drie tabellen geplaatst.

Tabel 1A

Exoten met een hoog of matig risiconiveau, waarvoor geheel beheer mogelijk is.

Als vogelsoorten worden genoemd:

Anser indicus	Indische gans
Oxyura jamaicensis	Rosse stekelstaart (een eendensoort)
Threskiornis aethiopicus	Heilige ibis

Tabel 1B

Exoten met een hoog of matig risiconiveau, waarvoor maar gedeeltelijk beheer mogelijk is.

Deze tabel noemt als vogelsoorten:

Branta canadensis	Grote Canadese gans
Corvus splendens	Huiskraai
Sinosuthora webbiana	Bruinkopdiksnavelmees
Psittacula krameri	Halsbandparkiet

Tabel 1C

Exoten met een hoog of matig risiconiveau waarvoor eliminatie mogelijk is.

In deze tabel zijn opgenomen

Branta canadensis	Grote Canadese gans
Corvus splendens	Huiskraai
Sinosuthora webbiana	Bruinkopdiksnavelmees
Oxyura jamaicensis	Rosse stekelstaart
Threskiornis aethiopicus	Heilige ibis

Bij de uitgifte van de eerste Unielijst in 2016 zijn de Huiskraai, de Rosse stekelstaart en de Heilige ibis op de lijst geplaatst.

Foto onder: Sinosuthora webbiana Bruinkopdiksnavelmees, foto Max Berlijn, Nieuwsbrief Kijk op Exoten. Uitgave RAVON

The Global Invasive Species Database www.iucngisd.org/gisd/

Door deze organisatie zijn de 100 's werelds (global) meest schadelijke uitheemse invasieve exoten op een rij gezet.

Op de derde plaats staat de *Acridotheres tristis*, de Treurmaina of Herdermaina

Deze vogelsoort is invasief in Australië, Hawaï en Fiji.

Deze vogelsoort is inheems in Zuid-Azië

Daarnaast komen op deze ranglijst nog twee vogelsoorten voor:

Pycnonotus cafer, de Kalabuulbuul

Deze soort is invasief op veel eilanden in de Stille Oceaan

Inheems is de vogelsoort in Zuid- en Zuidoost- Azië

Sturnus vulgaris. De Europese spreeuw.

Inheems in Eurazië

Invasief in Noord-Amerika, Australië en Nieuw Zeeland.

Deze drie vogelsoorten worden in Nederland aantoonbaar gehouden als kooi- en volièrevogel. Voor deze vogelsoorten zijn NBvV houderijrichtlijnen opgesteld..

Op initiatief van het **Team Invasieve Soorten NVWA** is een Nederlands **Signaleringsproject Exoten** ingesteld.

De stichting RAVON (Reptielen, Amfibieën, Vissen Onderzoek Nederland) www.ravon.nl is projectleider.

Zij geven de nieuwsbrief "Kijk op Exoten" uit.

Uit de verschenen nummers is onderstaande lijst van exoten op te stellen.

Blauwvoorhoofdamazonie

Bruinkopdiksnavelmees

Grote Alexanderparkiet

Halsbandparkiet

Heilige ibis

Monniksparkiet

Rotsduif

Senegal papegaai (Bonte boertje)

Stadsduif

Valkparkiet

Agapornis personatus.

In "Kijk op exoten"/mei 2016 is een artikel opgenomen van minder bekende papegaaiachtigen in Nederland.

In de periode 2011 – 2013 zijn 34 soorten vrij vliegend in het wild vastgesteld in Nederland.

Dit aantal is vastgesteld op basis van bronnen zoals Sovon, Telmee.nl en Waarneming.nl.

De hoogste aantallen worden gevonden onder de *Agapornis roseicollis*, Grasparkiet en Valkparkiet. Voor deze soorten zijn NBvV houderijrichtlijnen vastgesteld.

Ook hier wordt geschreven over exoten en niet over invasieve-exoten.

DAISIE

Delivering Alien Invasive Species Inventories of Europe www.europe.org/speciesSearch.do#
De website is ontwikkeld en gefinancierd door het zesde kaderprogramma van de Europese Commissie en levert informatie over biologische invasies in Europa.

De algemene doelstellingen van DAISIE zijn:

Een inventaris maken van invasieve soorten die de Europese land, zoetwater- en mariene milieus bedreigen;

De inventaris structureren om de basis te leggen voor de preventie en beheersing van biologische invasies door het begrijpen van de betrokken ecologische, sociale, economische en andere factoren;

De ecologische, economische en gezondheidsrisico's en -effecten van de meest voorkomende en/of schadelijke invasieve soorten beoordelen en samenvatten;

Verspreidingsgegevens en de ervaringen van de afzonderlijke lidstaten gebruiken als kader voor het overwegen van indicatoren voor vroegtijdige waarschuwing.

In het zoekprogramma voor vogels komen 73 soorten kooi- en volièrevogels voor. Iedere soort heeft een fact sheet die vaak nog niet volledig is uitgewerkt.

NOBANIS www.nobanis.org

North European and Baltic Network on Invasive Alien Species.
Europees netwerk voor invasieve uitheemse soorten.

Invasieve uitheemse soorten worden afzonderlijk beschreven door middel van Fact Sheets via een online database.

EASIN

European Alien Species Information Network
Gemeenschappelijk onderzoekcentrum van de Europese Commissie

EASIN is een initiatief van het Joint Research Centre van de Europese Commissie. Het is gebaseerd op de erkenning van de toenemende serieuze dreiging van invasieve soorten in Europa.

Nederlands Expertise Centrum Exoten NEC-E

De NEC-E bundelt alle kennis over exoten.

Het doel is om beleidsmakers en terreinbeheerders te kunnen adviseren over beheersstrategieën. Daarbij is zowel aandacht voor soortgerichte bestrijding van invasieve soorten als voor systeemgerichte maatregelen in water- en natuurgebieden, waarmee invasie van exoten wordt voorkomen.

Partners zijn: Radboud Universiteit Nijmegen, Natuurplaza, Bureau Natuurbalans en Bureau Waardenburg.

Het Nederlandse exotenbeleid

Beleidsnota Invasieve exoten⁴

Het Nederlandse beleid ten aanzien van invasieve exoten is eigenlijk pas van de grond gekomen in oktober 2017.

De toenmalige minister van LNV (G. Verburg) stuurde een brief naar de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal met daarin een Beleidsnota Invasieve Exoten.

Globalisering, internationale afspraken en het ontbreken van specifiek Nederlands beleid om schade door invasieve exoten aan biodiversiteit te voorkomen, vormden mede de aanleiding om te komen tot een beleid.

Het beleid zal zich gaan richten op het voorkomen van schade aan biodiversiteit (preventie), het bestrijden van invasieve exoten of het beheersen van de omvang van invasieve exoten.

In 2007 is door het ministerie LNV het Nederlands Coördinerend Orgaan Invasieve Exoten COIE opgericht.

Het COIE zou gevraagd en ongevraagd het ministerie adviseren over de aanpak van invasieve soorten.

In 2009 is door het ministerie het **Team Invasieve Exoten TIE** opgericht.

Met het TIE vervalt de COIE.

De TIE wordt in 2009 ondergebracht bij de Plantenziektenkundige Dienst te Wageningen.

In 2018 maakt het Team Invasie Exoten TIE deel uit van het Bureau Risicobeoordeling & Onderzoek (BuRO) dat is ondergebracht bij de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit NVWA.

Dit bureau adviseert gevraagd en ongevraagd de ministers van VWS en LNV.

Het Team Invasieve Exoten ondersteunt het ministerie van LNV bij de uitvoering van het exotenbeleid, en richt zich vooral op exoten die schadelijk zijn voor de natuur, maar heeft ook oog voor schade aan de volksgezondheid, economie en veiligheid.

Het TIE laat risico's van (nieuwe) exoten beoordelen door experts.

Zo is er een rapport beschikbaar over de risicoanalyse en beheer voor de Halsbandparkiet, (geen CITES soort) de Monniksparkiet en de Grote Alexanderparkiet (beide CITES B soorten).

Dit rapport is opgesteld door de SOVON, nummer 2010/10, de schrijvers ervan zijn A. van Kleinen, L. van den Bremer, R. Lensink & P. Wiersma.

Op initiatief van het Team Invasieve Exoten IE, is het project **Signaleringsproject Exoten** opgestart.

Dit project heeft als doel vrijwilligers te enthousiasmeren uit te kijken naar exoten en waarnemingen te melden via de NDFF Verspreidingsatlas, Telmee.nl, Waarneming.nl, of de gratis smartphone-app "snAPP de exoot" .

Deelnemers in het Signaleringsproject Exoten zijn:

Alle Particulier Gegevensbeherende Organisaties (pgo's), verenigd in de VOTT;

Waarneming.nl;

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging KNNV,

Koninklijke Sportvisserij Nederland;

Team Invasieve Exoten IE.

---

⁴ edepot.wur.nl/118503

Stichting RAVON, Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland heeft de projectleiding en geeft de digitale nieuwsbrief “Kijk op Exoten”uit⁵.

Hoe nemen we exoten waar ?

In dit rapport is het verschil aangegeven tussen het begrip “exoot” en het begrip “invasieve exoot”.

Het beleid van de Nederlandse overheid is gericht op het preventief verhinderen dat exoten zich in ons land ontwikkelen. Om deze taakstelling in te vullen moet dus tijdig bekend zijn dat ergens een exoot in de vrije natuur rondvliegt.

In Nederland zijn dagelijks duizenden vogelspotter actief in het waarnemen van veelal inheemse vogelsoorten. Soms ziet men ook een exoot of meerdere exoten vliegen. Deze waarnemingen worden gemeld. Hiervoor zijn diverse websites beschikbaar.

Telmee.nl

Deze website is in opdracht van de Stichting Gegevensautoriteit Natuur ontwikkeld door de Stichting Veldonderzoek Flora en Fauna (VOFF)

De VOFF heeft 10 leden: Stichting ANEMOON, BLWG, EIS.nl, FLORON,NMV, RAVON, SOVON Vogelonderzoek Nederland, TINEA, De Vlinderstichting en Zoogdierenvereniging.

Beheer en doorontwikkeling gebeurt sinds 2014 in opdracht van BIJ12, exploitant van de Nationale Databank Flora en Fauna NDFF.

Waarneming.nl

Dit is een onderdeel van Stichting Natuurinformatie.

Tienduizenden vrijwilligers verzamelen meer dan 7 miljoen waarnemingen per jaar.

Het doel is om een actueel inzicht te geven in de biodiversiteit in Nederland.

Waarnemingen buiten Nederland kunnen op een aparte website Obiservado.org worden ingevoerd.

Sinds 2009 wordt samengewerkt met de Stichting Gegevensautoriteit Natuur aan de Nationale Databank Flora en Fauna, samen met de stichting Veldonderzoek Flora en Fauna (VOFF). (bron Wikipedia).

SOVON

SOVN Vogelonderzoek Nederland houdt in Nederland het voorkomen en de ontwikkeling van Nederlandse vogels bij. Zij realiseert dat door onder anderen vogeltellingen.

Deze tellingen worden uitgevoerd door bijna 4000 leden, ruim 8000 vrijwilligers en een netwerk van 350 Vogelwerkgroepen.

De tellingen worden uitgevoerd volgens vaste regels en specifiek op vogelsoorten geschreven handleidingen.

---

⁵ www.ravon.nl/publicaties

Nieuwe ontwikkelingen in 2019

Op 30 januari 2019 worden we als bond geïnformeerd door het Ministerie van LNV, Directie Natuur en biodiversiteit, over een nieuwe beoordelingsronde invasieve exoten in Scientific Forum EU.

Onderstaande tekst is van Liesbeth Kap, beleidsmedewerker Invasieve Exoten (cluster Soorten), namens het Ministerie van LNV.

(citaat)

“De Europese Commissie start een nieuwe beoordelingsronde van invasieve uitheemse soorten, die mogelijk in 2020 kunnen worden aangedragen voor plaatsing op de Unielijst. De procedure start met de beoordeling van wetenschappelijke informatie door het Scientific Forum on Invasive Alien Species (Wetenschappelijk Forum voor invasieve uitheemse soorten).

Het Scientific Forum beoordeelt of de risicobeoordeling van iedere uitheemse invasieve soort van voldoende kwaliteit is.

Het gaat er daarbij om of de risicobeoordeling voldoet aan wetenschappelijke criteria ten aanzien van invasiviteit voor de inheemse flora en fauna van de EU.

Indien een risicobeoordeling compleet is en van voldoende kwaliteit dan stuurt het Scientific Forum deze naar de Europese Commissie.

De Europese Commissie bepaalt vervolgens welke uitheemse soorten voor plaatsing op de Unielijst voor Invasieve Uitheemse Soorten in aanmerking komen.

Die soorten worden daarna op enig moment (naar verwachting in 2020) met het Europese Committee on Invasive Alien Species (IAS comité) van de lidstaten besproken.

In de nieuwe beoordelingsronde van het Scientific Forum worden ditmaal in ieder geval 10 nieuwe uitheemse soorten bekeken.

Het is mogelijk dat er meer uitheemse soorten in behandeling worden genomen.

De Commissie heeft aangegeven dat relevante wetenschappelijke informatie die in het proces kan worden betrokken uiterlijk vrijdag 8 februari kan worden aangeleverd.

Relevante informatie, daarbij hoort ook informatie over de economische aspecten van productie en verkoop van deze soorten in Nederland, kunt u rechtstreeks aan de Europese Commissie sturen. Maar u kunt uw informatie ook als een reply op dit bericht aan deze postbus sturen; dan zal ik deze naar de Europese Commissie doorgeleiden.

Opm.:

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers heeft van deze gelegenheid geen gebruik gemaakt omdat zich onder de voorgestelde soorten geen vogelsoorten bevinden.

Hieronder staan de 10 nieuwe soorten waarvan de risicobeoordeling in 2019 in ieder geval in behandeling wordt genomen:

Scientific name plants
Polygonum polystachyum

Common name
Himalayan Knotweed

Scientific name animals
Callosciurus finlaysonii
Cydalima perspectalis
Fundulus heteroclitus
Lagocephalus sceleratus
Morone Americana
Perna viridis
Solenopsis geminate

Common name
Finlayson's squirrel
Box tree moth
Mummichog
Silver-cheeked toadfish
White perch
Asian Green mussel
Tropical fire ant

Solenopsis richteri
Xenopus laevis

Black Imported Fire Ant
African clawed frog

Voorts wordt ook gewerkt aan de volgende soorten:

Scientific name plants
Hakea sericea

Common name
Needlebush

Scientific name animals
Ameiurus melas
Ameiurus nebulosus
Chana argus
Gambusia affinis & G. Holbrooki
Hemigrapsus sanguineus
Lampropeltis getula
Limnoperna fortune
Oronectus rusticus
Rapana venosa

Common name
Black bullhead
Brown bullhead
Northern snakehead
Western & Eastern mosquito fish
Asian shore crab
Common kingsnake
Golden mussel
Rusty crayfish
Veined rapa whelk

(einde citaat)

Opvallend is dat nu geen vogelsoorten voor beoordeling zijn voorgedragen, maar ook de Treurmaina komt daardoor niet meer in deze lijsten voor.

Nederlandse wetgeving.

Op bladzijde 7 van dit rapport wordt de Wet natuurbescherming genoemd als zijnde de Nederlandse wetgeving op het gebied van invasieve exoten.

Het kabinet is voornemens de Wet natuurbescherming te integreren in de Omgevingswet, zodra die Omgevingswet in werking treedt. (1-1-2021)

De meeste regels van de Wet natuurbescherming en het Besluit natuurbescherming belanden in AMvB's van de Omgevingswet.

Dit zijn:

- Besluit activiteiten leefomgeving;
- Besluit kwaliteit leefomgeving;
- Omgevingsbesluit.

Daarin voorziet het ontwerp van het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet en de daarbij behorende nota van toelichting.

Uitgangspunt blijft 1143/2014. de Europese Verordening

De Omgevingswet – werkversie

In de Omgevingswet is een definitie opgenomen voor een invasieve- exoten- activiteit:

“Het binnen of buiten het grensgebied van Nederland brengen, onder zich hebben, kweken, telen, doen voortplanten, vervoeren, gebruiken, uitwisselen of uitzetten van invasieve uitheemse soorten als bedoeld in de invasieve- exoten- basisverordening.

Besluit activiteiten leefomgeving

Versie Staatsblad 2018,293

§ 11.3.9 *Exoten, verwilderde dieren en walvissen*

Artikel 11.89 (verbod te handelen in strijd met de invasieve exoten basisverordening)

Lid 1

Het is verboden te handelen in strijd met artikel 7, eerste lid, aanhef in samenhang met de onderdelen a t/m h van de invasieve exoten basisverordening.

PREVENTIE

Artikel 7

Beperkingen

1. De voor de Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soorten mogen niet opzettelijk:

- a) op het grondgebied van de Unie worden binnengebracht, ook niet door middel van doorvoer onder douanetoezicht;
- b) worden gehouden, ook niet in een gesloten omgeving;
- c) worden gekweekt, ook niet in een gesloten omgeving;
- d) naar, uit of binnen de Unie worden vervoerd, behalve om in het kader van uitroeiing naar voorzieningen te worden vervoerd;
- e) in de handel worden gebracht;
- f) worden gebruikt of uitgewisseld;
- g) worden toegestaan zich voort te planten, te worden gekweekt of geteeld, ook niet in een gesloten omgeving; of
- h) worden vrijgelaten in het milieu.

Besluit kwaliteit leefomgeving

Versie Staatsblad 2018, 292

§ 3.5.4 *Overige bepalingen*

Artikel 3.34 (provinciale taak invasieve exoten)

Het provincie bestuur draagt zorg voor het uitvoeren van de uitroeiingsmaatregelen, beheersmaatregelen en herstelmaatregelen als bedoeld in artikel 17, 19 en 20 van de invasieve exoten basisverordening, met betrekking tot in bijlage VA genoemde soorten.

Bijlage VA bij artikel 3.34 van dit besluit (soorten invasieve exoten waar tegen het provinciebestuur maatregelen neemt)

Vogels

Heilige ibis	Threskiornis aethiopicus
Huis kraai	Corvus splendens
Rosse stekkelstaart (eend)	Oxyura jamaicensis